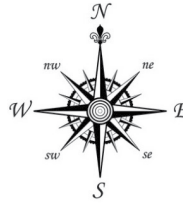

Runt sjön Åsunden

- Ulricehamn** har anor från 1300-talet och hette fram till år 1741 Bogesund, då man bytte namn till Ulricehamn för att blika Drothing Ulrika Eleonora. Kring förna sekelskiftet var staden känd som kurort med sina två sanatorier.
- I **Vistaberger** ligger Ulricehamns Ski Center med 7 liftar och 6 nedfarter. Där finns också flera vandringsleder och utsiktsplatser.
- Prängens Camping & Stugby** – Familjecamping med hög kvalitet.
- Genom hela Åsunden rinner **Åtran**, med inlopp i nordöst och utlopp i sydväst. Utmed Åtran gick den gamla hälvägen **Åtrasligen** eller **Redvägen**, som var en av de viktigaste transportlederna i Upland under mer än tusen år. Längs denna rindväg stod många av medeltidens slag mellan svenskar och danskar.
- Det första **Källbadhuset** i Ulricehamn byggdes i slutet på 1800-talet. Det nuvarande som inrymmer bastu, spa och restaurang stod färdigt 2008 och är det 4:e i ordningen.

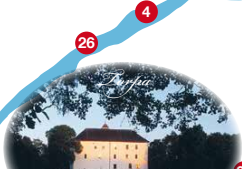
- Brunnsnäs Säteri** har anor ända från 1500-talet och har varit Drothing Kristinas jaktstolt. En av flyglarna blev Birgit Sparres sista hem där hon bodde tills hon avled 1984. Där skrev hon på sin sista bok, som dock aldrig blev färdigskrivet. Brunnsnäs är öppet för övernatning och konferenser.
- De två höjderna på andra sidan sjön, **Åsakullen** och **Kräkeboberget**, har en av de nordligaste naturliga bokskogarna i landet. Nedanför bergen ligger sommarstugeområdet **Kräkeboviken**.
- Stora Ekered** – Uppfört som officersboställe under slutet av 1800-talet.
- Björkudden** – företaget Bolons Lake House. Tidigare semesterbostad och samlingsplats för typograferna på Ulricehamns Tidning.
- I **Kaptensviken** låg Kapten Olles hem. Kapten Ole de Verdier, Åsundens mest kände skeppare genom tiderna, drev båttrafik på Åsunden under åren 1911-1963, efter att dess förtäring seglat på de stora haven.

- Alhammars grottor**
- Alhammars stugby**

- Gårbo kvam** – en vacker gammal kvam med väl bevarad inredning från 1816.
- Rude Kulle** – ett viktigt fäste med överblick över Åsunden och in mot Ulricehamn. Här har danskarna tittat ner på svenskarna och tvärtom.
- Tvärön** är den största ön i Åsunden. Ön är ett populärt mål för sjöns båtutrustade och ägs av Åsundens Båtsällskap.
- Tvärreds kyrkoruin**. Kyrkan byggdes på 1100-talet och var i bruk fram till 1854 då den revs. Idag används ruinen för friluftsgudstjänster.
- Tvärredlund** – en friliggargård från ca 1850. En friliggare var en handelsman som kunde köpa stora kvantiteter ut, bonull och garner som lämnades ut för spinning och vävning till kvinnor i torp och gårdar runtomkring. Till friliggargården kom bygdens knallar och köpte sina äster som de sedan sålde vidare.
- Majblommegården** – en f d sommarkoloni som idag hyrs ut till lägenverksamhet, konferenser m.m.
- Fästeredsund**, en smal passage i spöystemmet som alla, vän och fiende, måste igenom. Här låg spårtillstället **Fästereds borg**, en strategisk viktig befästning. Attradellen och Åsunden fungerade ända sedan vikingatiden som den stora huvudleden in i Västgotariket söderifrån.
- Fästeredsudde** – Algot Johansson lät bygga villan som en födelsedagsgåva till sin hustru Hilma. Algots var en av Europas största konfektionsindustrier 1950-1975 ("Såg ALGOTS – det räcker"). På vår och sensommaren kan man från sjöbåden skymta blomning av hundrotals rhododendron och hortensior.
- Lilla Sundet** – Uppfört av familjen Storckenfeldt.

- Sundet** – Innan bron tillkommet fanns här på 1700-talet en repljära över sundet. Under 1900-talet bedrevs gästgiveri i det röda grannhuset. Det stora vita huset på Sundet uppfördes 1895 till Jacqueline Sparre från Fästereds Säteri.
- Fästereds Säteri** – säteri med anor från 1400-talet som under många århundraden tillhörde släkten Ribbing. Några dagar efter slaget på Åsunden 1520 lät Kristian Tyrann hashugga de två äldsta sonerna till Knut Ribbing på Fästered.
- Ångsö** – I Fästeredsunds södra del ligger den enda bebodda ön i Åsunden. Brovaktarens stuga som uppfördes 1859 är det äldsta huset på Ångsö.

- Högavärde (Björksund i Gårdarna runt sjön)** – Gården avstyckades från Torpa då Fröken Ebba Sparre gifte sig med ryttmästare Nils Storckenfeldt 1891. Den nuvarande herrgårdsbyggnaden uppfördes 1912. Gården visas för grupper efter överenskommelse.
- Från dammbyggnaden vid **Forsa Kvarn** i Åtran regleras vattenståndet i Åsunden.
- Torpa (Heljö i Gårdarna runt sjön)** – ett av Sveriges bäst bevarade medeltidshus, byggt på 1400-talet och tillbyggt i mitten av 1500-talet. Torpa var ättan Stenbocks stamgård. Här hämtade Gustav Vasa sin tredje hustru, Katarina Stenbock, år 1562. Torpa har sedan 1400-talet gått i arv inom familjen. Sommartid visas stenhuset med guidade rundvandringar. I det gamla 1700-tals magasinet finns café och restaurang. Vackert sjöbåtsboende erbjuds i Gårdshuset, Bryggarhuset och Trädgårdsbostaden.
- Trollö** möts tre kommuner – Ulricehamn, Tranemo och Borås och 4 socklar, Tvärred, Darnika, Långhem och Finnekumla.

- Hofnäs (Lindö i Gårdarna runt sjön)** – är beläget på det smala näset mellan Yttre Åsunden och Torpasjön. Huset är efter en brand 1924 återuppbyggt stort sett efter de gamla ritningarna. Hofnäs är idag café och restaurang och i anslutning till gården finns det ett litet pensionat och även en sauhall.
- Oxabanan** – 1880 byggdes en järnväg från Limmareds glasbruk till Karlsk vid Hofnäs för att underlätta glasbrukets godstransporter. Banan höll dock inte för det inköpta lokomotivet, så man fick i stället använda oxar som dragare. Vid Hofnäs tog en ånglopp över transporten vidare norrut på Åsunden, till Bruzeviska huset i Ulricehamn för vidare transport på järnväg.

- Flastaden** har fått sitt namn från den tid då danskarna härjade i bygderna och lär betyda Flandens stad. Gårdsbutik med fokus på lämn- och nötkött samt färskprodukter.
- Finnekumla gård** – Gården har varit i släkten Sparres ägo i flera generationer.
- Finnekumla kyrka** – Kyrkobyggnadens äldsta delar kan dateras till 1100-talet, liksom den berömda dopfunten gjord av Mäster Andreas, vilken är en av de få funtar han märkt med sitt namn – i runskrift. På kyrkogården ligger Birgit Sparre begravd.

- Åsundsholm** byggdes på 1920-talet av Birgit Sparres mor, som efter makens död sålde Sjöörd. Högst upp under taket, med utsikt över Åsunden, fick Birgit Sparre sin "skivmålning". Här levde de båda damerna herrgårdsvärd och gästfrihetens var stor. Här finns idag Birgits skivmaskin och en samling foton från hennes liv. Idag är herrgården center för **Åsundsholm Golf & Country Club** och inrymmer café/restaurang med möjlighet till konferens och boende. Den vackra och utmanande golfbanan sträcker sig mellan Åsundsholm och Sjöörd.

- Sjöörd (Stjärnö i Gårdarna runt sjön)** – Birgit Sparres barndomshem, har anor ända från 1600-talet. Carl George Sparre och hans hustru Signe adopterade Birgit 1904. Birgit och hennes mor sålde Sjöörd 1920 när Carl George Sparre dog. Gården visas för grupper efter överenskommelse.

- Skottek** finns minnesstenen av slaget vid Åsunden år 1520. Sten Sture d.y. hade fattat posto vid en stor ek för att leda striden mot en dansk krigshär under ledning av Kung Kristian II Tyrann. Sten Sture förfäddes av ett skott från en fälkanon och blev så svårt skadad att han senare avled. Den svenska hären skingrades och danskarna kunde efter detta obehindrat fortsätta in i landet och marschera vidare mot Stockholm, kroningsfesten och Stockholms blodbad. På Skottek finns camping, stugby, bad, café och restaurang.
- Sjö-Gunnarsbo** var från början ett av Ulricehamns två sanatorier. Luftan i de här träskarna ansågs utomordentligt hälsosam.
- 1994 fann man 9500 år gammalt mosik på **Bredgårdsgården** i Marbäck - **Bredgårdsmannen** är ett av de absolut äldsta skelettfynden i Skandinavien och anses som Sveriges äldsta skelett.
- Marbäcksviken** – Här finns en s k klovsten där Åsundens vattennivå år 1890, 1901 och 1837 är ihuggna i stenen. Åsundens vattennivå sänktes år 1855 med 1,8 m.
- Källebacka** – Huudbyggnadens första våning uppfördes i slutet av 1800-talet och andra våningen liksom den kvarvarande flygeln i mitten av 1700-talet. Källebacka visas för grupper efter överenskommelse. I en av byggnaderna finns café och gårdsbutik.
- Näsboholm** – ett vackert beläget sommarstugeområde med cirka 80 fritidshus.
- Attorps Gård** – sätesgård med anor ända från 1200-talet som uppfördes för ättan Handt. Attorps nuvarande byggnader som uppfördes i början av 1700-talet ligger på en höjd med utsikt över träden.

- Näsboholm** – ett vackert beläget sommarstugeområde med cirka 80 fritidshus.
- Attorps Gård** – sätesgård med anor ända från 1200-talet som uppfördes för ättan Handt. Attorps nuvarande byggnader som uppfördes i början av 1700-talet ligger på en höjd med utsikt över träden.

